

คำแนะนำในการให้วัคซีน

- ท่านควรทราบว่า เด็กของท่านได้รับวัคซีนอะไร มีโอกาสเกิดอาการข้างเคียงจากวัคซีนนั้นอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้สามารถให้การดูแลเด็กได้อย่างถูกต้อง
- การฉีดบีซีจีเพื่อป้องกันวัณโรค โดยทั่วไปเด็กทุกคนจะได้รับการฉีดเมื่อแรกเกิดที่หลังซ้าย หลังฉีดจะไม่มีแผล ต่อมาประมาณ 3-4 สัปดาห์ จะเห็นเป็นตุ่มแดงบริเวณที่ฉีด ถ้าตุ่มที่ขึ้นเกิดบวมแดงมาก อาจมีลักษณะคล้ายตุ่มหนองและบางครั้งอาจแตก ให้เช็ดผิวแห้งบริเวณนั้นให้สะอาดและแห้งเสมอด้วยน้ำต้มสุก ตุ่มนี้จะค่อยๆ แห้งลง และกลายเป็นแผลเป็นภายใน 3-6 สัปดาห์
- หลังการฉีดวัคซีนต่างๆ เด็กอาจตัวร้อนประมาณ 1 วัน ควรเช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น และให้ยาลดไข้ตามที่แพทย์สั่ง
- วัคซีนบางชนิดที่ต้องให้มากกว่า 1 ครั้ง ผู้ปกครองควรใส่ใจพบบุตรหลานไปรับวัคซีนให้ครบทุกครั้งเพื่อจะได้ผลในการป้องกันโรคได้อย่างเต็มที่
- ถ้าถึงกำหนดรับวัคซีน แต่เด็กเป็นไข้ ควรเลื่อนไปจนกว่าจะหายไข้
- ในกรณีที่เด็กไม่สามารถไปรับวัคซีนตามนัดได้ ควรพาเด็กไปรับวัคซีนที่ครอบครัวที่มีโอกาส ไม่ว่าจะเว้นไปนานเท่าไร โดยสามารถให้เข็มต่อไปได้โดยไม่ต้องตั้งต้นใหม่
- ถ้ามีอาการรุนแรงหลังฉีดวัคซีน เช่น ชัก ใช้สูงมาก ควรแจ้งให้แพทย์ทราบก่อนการฉีดครั้งต่อไป
- วัคซีนตามแผนของกระทรวงสาธารณสุข สามารถรับฟรีโดยไม่เสียค่าบริการ ตามศูนย์บริการสาธารณสุขและสถานพยาบาลต้นสังกัดของโครงการ "หลักประกันสุขภาพแห่งชาติถ้วนหน้า"

วัคซีนเสริม คือวัคซีนที่มีประสิทธิภาพดี มีประโยชน์ในการป้องกันโรค และวงการแพทย์แนะนำให้ฉีดในเด็กทั่วไป แต่ไม่ได้อยู่ในแผนการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข การพิจารณาฉีดวัคซีนเหล่านี้ยังต้องคำนึงถึงประโยชน์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย ในปัจจุบันมีวัคซีนชนิดรวมฉีดเข็มเดียวแทนการแยกฉีดหลายเข็ม

มารู้จัก..... วัคซีนเสริม

- วัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดไร้เซลล์** มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคได้เท่าเทียมกับชนิดปกติ แต่มีผลข้างเคียงน้อยกว่า แนะนำให้ใช้ในกรณีที่มีความผิดปกติทางระบบประสาท หรือเคยมีปฏิกิริยารุนแรงต่อวัคซีนชนิดปกติ เช่น ใช้สูง ชัก ร้องกวนไม่หยุด
- วัคซีนป้องกันโปลิโอชนิดฉีด** ทำจากเชื้อตาย มีประสิทธิภาพเท่ากับชนิดกินซึ่งเป็นชนิดเชื้อเป็น ใช้แทนชนิดกินได้ทุกครั้ง มักจะรวมกับวัคซีน คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนเป็นเข็มเดียวกัน เด็กที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่ เด็กที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง และเด็กที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกับผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง
- วัคซีนป้องกันเชื้อฮิบ** เพื่อป้องกันการเกิดโรคที่รุนแรงในเด็กเล็กจากเชื้อฮิบ เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ และการติดเชื้อในกระแสเลือด อัตราการเกิดโรคในเด็กทั่วไปประมาณ 4 รายต่อเด็กแสนคนต่อปี สามารถฉีดได้ตั้งแต่อายุ 2 เดือน ส่วนเด็กอายุเกิน 2 ปี ไม่จำเป็นต้องฉีด เพราะมักจะมีภูมิคุ้มกันแล้ว
- วัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใส** ฉีดครั้งแรกได้ตั้งแต่อายุ 1 ปีขึ้นไป หากยังไม่เคยเป็นโรคอีสุกอีใส แนะนำให้ฉีดครั้งที่ 2 เมื่ออายุ 4-6 ปี ถ้าอายุเกิน 13 ปี ต้องฉีด 2 ครั้ง ห่างกัน 4-8 สัปดาห์ เด็กที่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคอีสุกอีใสแล้วยังมีโอกาสเป็นอีสุกอีใสได้เล็กน้อย
- วัคซีนป้องกันตับอักเสบบี** เพื่อป้องกันการเกิดติชาน ตัวเหลืองตาเหลือง จากเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ฉีดได้ตั้งแต่อายุ 1 ปีขึ้นไป ฉีด 2 ครั้ง ห่างกัน 6-12 เดือน
- วัคซีนป้องกันไอพีดี (หรือนิวโมคอคคัส คอนจูเกต)** ป้องกันโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ปอดบวม และโรครุนแรงจากเชื้อนี้ ซึ่งมีอัตราการเกิดประมาณ 1 ต่อเด็กหมื่นคนต่อปี ซึ่งมักพบในเด็กเล็ก แนะนำเป็นพิเศษในเด็กที่เสี่ยงต่อโรคนี้ เช่น ผู้ป่วยภายหลังการตัดม้ามเป็นโรคธาลัสซีเมีย ภูมิคุ้มกันบกพร่อง วัคซีนป้องกันโรคได้ประมาณร้อยละ 70-90
- วัคซีนป้องกันโรคอุจจาระร่วงโรต้า** ป้องกันเชื้อโรต้า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของอุจจาระร่วงรุนแรงในเด็ก ไม่แนะนำให้เริ่มกินวัคซีนนี้ในเด็กที่อายุเกิน 4 เดือน วัคซีนป้องกันโรคได้ร้อยละ 70-90
- วัคซีนไข้หวัดใหญ่** เริ่มฉีดได้ตั้งแต่อายุ 6 เดือน ฉีดปีละ 1 ครั้ง เมื่อเริ่มเข้าสู่น้ำฝนหรือเริ่มเข้าสู่หน้าหนาว เด็กอายุน้อยกว่า 9 ปีที่ได้รับวัคซีนเป็นครั้งแรก ให้ฉีด 2 เข็ม ห่างกัน 1-2 เดือน วัคซีนป้องกันโรคได้ประมาณร้อยละ 60-70
- วัคซีนไวรัสฮิวแมนแพปิลโลมา (เอชพีวี)** ป้องกันการติดเชื้อเอชพีวี ที่เป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกได้ร้อยละ 70-90 ชนิด 2 สายพันธุ์ใช้กับผู้หญิงเท่านั้น ชนิด 4 สายพันธุ์จะเพิ่มป้องกันหูดอวัยวะเพศได้ด้วย ใช้ได้กับทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แนะนำทั่วไปในเด็กอายุ 11-12 ปี วัคซีนไม่สามารถป้องกันหรือรักษาผู้ที่ติดเชื้อเอชพีวีแล้ว
- วัคซีนใช้สมองอักเสบเจซีชนิดเชื้อเป็น** มีผลข้างเคียงน้อยกว่า เช่น ไข้ ปวดบวม อากาทางระบบประสาท ฉีดได้ตั้งแต่อายุ 9 เดือนขึ้นไป ห้ามฉีดวัคซีนในผู้มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง วัคซีนมีประสิทธิภาพดีกว่าเชื้อตาย ป้องกันโรคได้ร้อยละ 95-100

ตารางการฉีดวัคซีนป้องกันโรค สำหรับเด็กแรกเกิด ถึง อายุ 18 ปี

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
โรงพยาบาลศิริราช

พ.ศ. 2560

ตารางการฉีดวัคซีนป้องกันโรคสำหรับเด็กแรกเกิด ถึง อายุ 15 ปี วัคซีนแนะนำโดยกระทรวงสาธารณสุข และวัคซีนเสริม สิงหาคม 2560

อายุ	วัคซีนจัดสรรโดยกระทรวงฯ (ฟรี)	วัคซีนเสริม เพื่อให้แทน หรือให้เพิ่ม จากวัคซีนของกระทรวงฯ (ซื้อเอง)	ทางเลือกการให้วัคซีนเสริมและราคาโดยประมาณของวัคซีนตามช่วงอายุ
แรกเกิด	- วัคซีน บีซีจี และ ตับอักเสบบี # 1		
1 เดือน	- ตับอักเสบบี # 2 (กรณีมารดาเป็นพาหะ)		- ตับอักเสบบี Engerix-B Junior 210 บาท, Heberbiovac-HB 197 บาท
2 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดปกติ-ตับอักเสบบี #1 - หยอดโปลิโอ #1	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอชนิดฉีด-อิบ-ตับอักเสบบี #1 หรือ คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ -อิบ-ตับอักเสบบี (+ฉีดหรือหยอดโปลิโอ) #1 - ไรต้าหยอด #1 - ไอพีดี #1	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอ -อิบ-ตับอักเสบบี (Hexaxim 1,615 บาท, Infanrix-Hexa 1,692บาท) - คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอ -อิบ (Pentaxim 1,006 บาท, กับฉีดตับอักเสบบี) - คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ -อิบ-ตับอักเสบบี (Quinvaxem 748 บาท) ร่วมกับหยอดโปลิโอ - ไรต้าหยอด (Rotarix 915 บาท, Rotateq 763 บาท) - ไอพีดี (Prevnar 2,466 บาท, Synflorix 1,742 บาท) - อิบ(Hiberix 505 บาท)
4 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดปกติ-ตับอักเสบบี #2 - หยอดโปลิโอ #2 - ฉีดโปลิโอ	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอชนิดฉีด-อิบ#2 (อาจให้ตับอักเสบบีด้วย) หรือ คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ -อิบ-ตับอักเสบบี (+ฉีดหรือหยอดโปลิโอ) #2 - ไรต้าหยอด #2 - ไอพีดี #2	- ทางเลือกวัคซีนเหมือน อายุ 2 เดือน
6 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรนชนิดปกติ-ตับอักเสบบี #3 - หยอดโปลิโอ #3	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอชนิดฉีด-อิบ- ตับอักเสบบี #3 หรือ คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ -อิบ-ตับอักเสบบี (+ฉีดหรือหยอดโปลิโอ) #3 - ไรต้าหยอด #3 (เฉพาะชนิด Rotateq) - ไอพีดี #3 (อาจจกเข็มนี้ได้) - ไขหวัดใหญ่ (2 เข็ม ห่างกัน 1-2 เดือน)	- ทางเลือกวัคซีนเหมือน อายุ 2 เดือน - ไขหวัดใหญ่ (Agrippal213บาท, Fluquadri 4 สายพันธุ์ 377 บาท)
9เดือน	--ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อเป็น #1และ#2 (ห่างกัน 3 เดือน-1ปี)	-ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อตาย #1 และ #2 (ห่างกัน 4 สัปดาห์)	- ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อเป็น (CD JE VAX 439 บาท ฉีด 0, 3-12 เดือน; IMOJEV 460 บาท ฉีด 0, 12 เดือน) - ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อตาย (Jevac 436 บาท ฉีด 0, 4 สัปดาห์)
12 เดือน	- หัด-หัดเยอรมัน-คางทูม #1	-ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อเป็น #1และ#2 (ห่างกัน 3 เดือน-1ปี)หากยังไม่ได้ เมื่อ 9 เดือน - ไอพีดี #4 - อีสุกอีใส #1 - ตับอักเสบบี #1 และ #2 (ห่างกัน 6-12 เดือน)	- ใช้สมองอักเสบเจอี ชนิดเชื้อเป็น เหมือนอายุ 9 เดือน - ไอพีดี (Prevnar 2,466 บาท, Synflorix 1,742 บาท) - อีสุกอีใส (Varivax 967 บาท, Varicella GCC 905 บาท) - ตับอักเสบบี (Havrix-Adult 1440 เข็มละ 516 บาท, Vaqta 967 บาท)
18 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ #4 - หยอดโปลิโอ #4	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอ #4 หรือ คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ + โปลิโอ+อิบ# 4 หรือ คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ -อิบ-ตับอักเสบบี (+ฉีดหรือหยอดโปลิโอ) #4	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ + โปลิโอ (Tetraxim 942 บาท) - คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ + โปลิโอ+อิบ (Pentaxim 1,006 บาท) - คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ-อิบ-ตับอักเสบบี (Quinvaxem 748 บาท) ร่วมกับหยอดโปลิโอ
2 ปี- 2 ปีครึ่ง	- หัด-หัดเยอรมัน-คางทูม #2	- อีสุกอีใส หากยังไม่ได้ฉีด ตั้งแต่อายุ 12 เดือน - ตับอักเสบบี หากยังไม่ได้ฉีด ตั้งแต่อายุ 12 เดือน - ใช้สมองอักเสบเจอี #3 (หากเป็น ชนิดเชื้อตาย)	- อีสุกอีใสและตับอักเสบบี ดูตามตารางในช่วงอายุ 12เดือน
4-6 ปี	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดปกติ #5 - หยอดโปลิโอ #5 - หัด-หัดเยอรมัน-คางทูม #2 (หากยังไม่ได้ฉีดที่อายุ 2 ปีครึ่ง)	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ - โปลิโอ #5 (ใช้สูตรเด็กหรือสูตรผู้ใหญ่ก็ได้) - อีสุกอีใส #2(หรืออาจใช้วัคซีนรวม หัด-หัดเยอรมัน-คางทูม-อีสุกอีใส แทน)	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ (สูตรเด็ก)+ โปลิโอ(Tetraxim 942 บาท) - อีสุกอีใส (Varivax 967 บาท, Varicella GCC 905บาท)
9ปี		- ไขเลือดออก	- ไขเลือดออก (Dengvaxia 3,055 บาท ฉีด 0, 6, 12 เดือน)
11-12 ปี	- คอตีบ-บาดทะยักฉีดกระตุ้น	- วัณโรคเอ็มเบปิลโลมา(เอชทีวี)2-3 เข็ม ใน เดือนที่ 0, (1-2) และ 6	- เอชทีวี Gardasil 4 สายพันธุ์ 2,581 บาท ฉีดได้ทั้งหญิงหรือชาย ในเด็กอายุ <15 ปี ให้ฉีด 2 เข็ม ที่ 0,6 เดือน, -เอชทีวี Cervarix 2 สายพันธุ์ 2,166 บาท เฉพาะผู้หญิง ฉีด 0,1,6 เดือนถ้าอายุ 9-14 ปี ฉีด 2 ครั้ง ที่ 0,6 เดือน)
ทุก 10 ปี	- กระตุ้นคอตีบ-บาดทะยัก สูตรผู้ใหญ่	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ สูตรผู้ใหญ่(แทนคอตีบ-บาดทะยัก ได้ 1 ครั้ง)	- กระตุ้นคอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ชนิดไร้เซลล์ สูตรผู้ใหญ่ (Boostrix 512บาท)

หมายเหตุ ราคาที่ระบุไว้เป็นราคาโดยประมาณ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามราคาวัคซีนในท้องตลาดและชนิดวัคซีนที่มีในท้องขายของโรงพยาบาลศิริราช